

bron :

# **Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen**

PB C287 van 22/09/97

---

**Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake merktekens op verpakkingen en inzake de vaststelling van een procedure voor de overeenstemmingsbeoordeling van verpakkingen" (1)**

**(97/C 287/02)**

---

De Raad heeft op 27 januari 1997 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100A van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 15 mei 1997 goedgekeurd. Rapporteur was mevrouw Davison; co-rapporteurs waren de heren Colombo en Verhaeghe.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 346e Zitting (vergadering van 28 mei 1997) het volgende advies uitgebracht, dat met 73 stemmen voor en 2 tegen, bij 4 onthoudingen, is goedgekeurd.

## **Samenvatting**

- i) Het Comité erkent dat de schadelijke gevolgen van verpakkingen voor het milieu tot een minimum moeten worden teruggebracht, en dat paal en perk moet worden gesteld aan de wildgroei van door de fabrikanten aan zichzelf toegekende merktekens om aan te geven of een verpakking herbruikbaar of recycleerbaar is.
- ii) Het Comité is van oordeel dat Europese merktekens voor hergebruik of recycling a) moeten aansluiten bij bestaande, algemeen erkende merktekens, en b) Internationale erkenning moeten genieten.

iii) Het Comité begrijpt dat de invoering van een Europees merkteken hierdoor enige vertraging kan oplopen.

iv) Het is echter van oordeel dat de lid-staten voorrang moeten verlenen aan uitbouw van de nodige infrastructuur voor hergebruik, recyclage, en, onder bepaalde voorwaarden, terugwinning, alsook aan voorlichting van de consument.

v) Ook verzoekt het Comité de Commissie om meer vaart te zetten achter de uitwerking van de relevante Europese normen voor verpakking.

vi) Ten slotte pleit het Comité voor een vereenvoudiging van de overeenstemmingsbeoordelingsprocedure.

## **1. Inleiding**

1.1. Met dit richtlijnvoorstel wordt voldaan aan de verplichting die is opgenomen in artikel 8, lid 1, van Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakking en verpakkingsafval (2), waarin wordt gesteld dat de Raad vóór 31 december 1996 een besluit moet nemen over merktekens op verpakkingen.

1.2. Voorts wordt aangegeven hoe kan worden beoordeeld of de in bijlage II van de richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval vastgelegde essentiële eisen zijn nageleefd. Zo wordt voor alle onder deze richtlijn vallende verpakkingen een overeenstemmingsbeoordeling ingevoerd.

### 1.3. Merktekens op verpakkingen

1.3.1. Voorgesteld wordt op Europees niveau uniforme grafische symbolen in te voeren die aangeven of de verpakking geschikt is voor hergebruik of recycling. Bedoeling is het gebruik van dit soort verpakkingen te stimuleren. Het nieuwe voorstel sluit aan bij de Richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval,

- waarin wordt gesteld dat "hergebruik en recycling gezien hun milieu-effect de voorkeur hebben, in afwachting van wetenschappelijke en technologische vooruitgang op het gebied van terugwinning", en
- waarin specifieke doelstellingen voor recycling zijn vastgelegd.

1.3.2. De voorgestelde merktekens voor hergebruik en recyclage zijn facultatief. Verwijzingen naar retour-, inzamel- en terugwinningssystemen worden

achterwege gelaten, aangezien niet altijd kan worden gegarandeerd dat dergelijk regelingen bestaan op de plaats waar de verpakking wordt verkocht.

1.3.3. In de bijlagen van het richtlijnvoorstel worden twee nieuwe symbolen voor resp. hergebruik en recycling voorgesteld, dit om problemen i.v.m. eigendomsrechten te vermijden, en omdat de bestaande symbolen door verschillende ondernemingen vaak al voor andere doeleinden worden gebruikt.

1.3.4. De Commissie is zich ervan bewust dat ook in ISO-verband wordt gewerkt aan milieuvoorschriften en merktekens voor recycleerbare verpakkingen. Op het moment dat overeenstemming wordt bereikt over een Internationale norm ter zake, kan de Commissie de door haar voorgestelde merktekens eventueel heroverwegen en de ISO-symbolen overnemen, ten einde Internationale handelsbelemmeringen te voorkomen.

1.3.5. Met de inwerkingtreding van de richtlijn zullen alle andere merktekens die aangeven dat een verpakking herbruikbaar of recycleerbaar is, in de hele Europese Unie verboden worden.

## 1.4. De procedure voor de overeenstemmingsbeoordeling

1.4.1. In het voorstel wordt ook een overeenstemmingsbeoordelingsprocedure ingevoerd, die moet garanderen dat de richtlijn betreffende afval en verpakkingsafval door de fabrikanten coherent wordt toegepast, en de autoriteiten van de lid-staten in staat stelt te controleren of verpakkingen en merktekens in overeenstemming zijn met deze richtlijn. Volgens de Commissie is interne fabricagecontrole door de fabrikant, waarbij deze zelf verklaart dat de producten aan de normen voldoen, de meest geschikte procedure.

1.4.2. Het ligt niet in de bedoeling van de Commissie een merkteken voor overeenstemming (CE-markering) in te voeren. De consument zou immers moeilijk kunnen zeggen of de marketing betrekking heeft op de verpakking of op het product in de verpakking.

## 2. Algemene opmerkingen

### 2.1. Merken van verpakkingen

2.1.1. Het Comité erkent dat de invoering van Europese merktekens die aangeven dat de verpakking herbruikbaar of recycleerbaar is, en het verbod op het parallelle gebruik van andere symbolen op de markt, de schadelijke gevolgen van verpakkingen op het milieu kan beperken en de consument bescherming kan

bieden.

2.1.2. Wel betwijfelt het Comité of de voorgestelde symbolen begrijpelijk zijn. Bovendien ziet het er steeds meer naar uit dat de ISO zal besluiten een soort van Moebius-lus in te voeren (drie in dezelfde richting wijzende geknikte pijltjes). Het Comité meent dan ook dat de, vanzelfsprekend niet kosteloze invoering van nieuwe en afwijkende EU-symbolen moet worden vermeden, Het belang van uniforme Internationale symbolen voor EU-export-producten mag met name in WTO-verband niet worden onderschat.

2.1.3. Het Comité meent dat de Commissie bij de ISO-onderhandelingen zou moeten worden betrokken, zodat er schot komt in de goedkeuring van internationaal aanvaardbare Europese merktekens. Ook de wildgroei van merktekens en milieucclaims, die alleen maar verwarring zaaien bij de consument, moet worden aangepakt.

2.1.4. Het Comité heeft begrip voor het standpunt van de consument dat een verpakking waarop "recycleerbaar" staat, ook werkelijk moeten worden gerecycleerd, maar stelt vast dat de voorgestelde merktekens in dit opzicht geen enkele garantie zullen bieden. Of verpakkingen kunnen worden gerecycleerd, hangt niet alleen af van het materiaal zelf, maar vooral ook van de lokale infrastructuur voor inzameling, en van de recyclage-industrie in de lid-staten. Het is dus zaak erop toe te zien dat de gemerkte verpakking ook echt op economisch, technisch en ecologisch verantwoorde wijze kan worden gerecycleerd. Ook al worden de in de richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval geformuleerde doeleinden op het vlak van recycling tegen 2001 gerealiseerd, dan nog zal mogelijk tot 75 % van het verpakkingsmateriaal niet worden gerecycleerd.

2.1.5. In de richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval van 1994 werd het kenmerken van verpakkingen gezien als onderdeel van een actieprogramma. Een essentiële bepaling in de richtlijn luidde dat de lid-staten regelingen moesten treffen voor „de terugname en/of inzameling van gebruikte verpakkingen en/of verpakkingsafval van de consumenten of andere eindgebruikers of uit de afvalstroom, teneinde ze naar de meest geschikte beheersalternatieven toe te leiden" en voor het hergebruik of de terugwinning, met inbegrip van recycling, van ingezamelde verpakkingen en/of verpakkingsafval". Het Comité herhaalt de oproep die het onlangs deed om te streven naar „een juiste uitvoering van de bestaande regels" (3).

2.1.6. De Commissie en de lid-staten moeten meer investeren in de bevordering van regelingen voor hergebruik, recycling en terugwinning van energie, en daarnaast ook voorlichtingscampagnes voor de consument helpen opzetten.

2.1.7. Om een verstandige keuze te kunnen maken tussen hergebruik, recycling en terugwinning van energie, is een degelijke analyse van de levenscyclus noodzakelijk. De vraag hoeveel energie gebruikt wordt bij het vervoer, en hoeveel energie en water vereist zijn om gebruikte verpakkingen weer schoon te maken met het oog op hergebruik of recyclage, is daarbij essentieel.

2.1.8. In artikel 10 van de richtlijn inzake afval en afvalverpakkingen (normalisatie) wordt bepaald dat de Commissie verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van Europese normen met betrekking tot de essentiële eisen t.a.v. verpakkingen, de criteria en methodologieën voor de levenscyclusanalyse van verpakkingen, de methoden voor het meten van de aanwezigheid van zware metalen en andere gevaarlijke stoffen, de criteria voor het gehalte aan gerecycleerd materiaal in verpakkingen, de criteria voor recyclingmethoden, de criteria voor het kenmerken, enz. Deze aspecten zijn stuk voor stuk van kapitaal belang.

2.1.9. Het Comité toont zich teleurgesteld over de het feit dat de in de richtlijn betreffende verpakkingen en verpakkingsafval vastgelegde maatregelen maar langzaam worden gerealiseerd.

2.1.10. Het Comité is zich ervan bewust dat het aanbrenge van merktekens op kleine verpakkingen wegens plaatsgebrek problematisch zal zijn, zelfs wanneer het gaat om efficiënt uitgedachte producten die perfect recycleerbaar of herbruikbaar zijn.

2.1.11. De voorlichtingscampagnes waarvan sprake is in het voorstel, moeten duidelijk maken dat de mogelijkheid van recyclage of hergebruik niet alleen samenhangt met de aard van het verpakkingsmateriaal, maar ook met de daarmee gepaard gaande economische en milieu-kosten. Het kan bijvoorbeeld niet de bedoeling zijn dat steeds meet kleine gezinnen zich verplicht zouden voelen om voedsel in gezinsverpakkingen in te slaan, en dan het risico lopen dat de termijn van consumptie wordt overschreden, alleen maar omdat kleine, weinig milieuvriendelijke verpakkingen niet recycleerbaar zijn.

## 2.2. Procedure voor conformiteitsbeoordeling

2.2.1. Het Comité stemt ermee in dat de fabrikant te allen tijde moet kunnen bewijzen dat zijn verpakkingen voldoen aan de in richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval vastgelegde essentiële vereisten, door bijvoorbeeld aan te tonen dat de verpakking in overeenstemming is met de CEN-normen (door de Commissie overgenomen van de CEN). De fabrikant dient dan ook de nodige technische gegevens voor controledoeleinden ter beschikking van de nationale

instanties te houden.

2.2.2. Wel is het Comité van mening dat het voor de fabrikant een al te zware belasting zou zijn erg gedetailleerde documentaties met inbegrip van een verklaring van overeenstemming voor elk product, gedurende vier jaar te moeten bewaren.

### 3. Conclusie

3.1. De Raad en het Europees Parlement zijn niet verplicht al onmiddellijk een richtlijn goed te keuren, ook al moet de Raad krachtens de richtlijn betreffende verpakkingen en verpakkingsafval een besluit nemen over merktekens op verpakkingen. Overwegende dat nog aan afvalverwerkingssystemen gewerkt wordt en dat de infrastructuur voor recyclage en hergebruik nog te kort schiet, is het in de ogen van het Comité zinvoller eerst aandacht te besteden aan dit laatste aspect, en het gebruik van onnodige verpakkingen te beperken. Zo kan meer tijd worden vrijgemaakt voor de ontwikkeling van duidelijke en internationaal compatibele EU-merktekens.

Brussel, 28 mei 1997.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

T. JENKINS

---

#### Voetnoten :

1. PB C 382 van 18. 12. 1996, blz. 10.
2. PB L 365 van 31. 12. 1994.
3. Advies van het ESC over de "Mededeling van de Commissie betreffende de actualisering van de communautaire strategie voor het afvalbeheer" - PB C 89 van 19. 3. 1997, blz. 1.

---

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar [emis@vito.be](mailto:emis@vito.be)

Copyright © [VITO](http://vito.be) 09/01/1998

Ontwerp [EMIS](http://emis.be).